

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

De Divina Psalmodia, Ejusque Causis, Mysteriis, Et Disciplinis, deque variis Ritibus omnium Ecclesiarum in psallendis Divinis Officiis, Tractatus, Historicvs, Symbolicvs, Asceticvs. Sive Psallentis Ecclesiae Harmonia - Opus novum, & curiosum, ac multiplici eruditione illustratum ... Operum ...

Bona, Giovanni

Parisiis, 1678

§. XIII. De Versibus. Versus unde dicatur. Quid significet. Aliquot versuum explicatio. Cantica Evangelica cur stando psallantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9929

§. XIII.

DE VERSIBUS.

Versus unde dicatur. Quid significet. Aliquot versuum explicatio. Cantica Evangelica cur stando psallantur.

I. **V**ersum à vertendo dictum ipsa nominis derivatio indicat. Quando enim versum audimus, faciem illicò vertimus ad altare, ut omnis cogitatio, quæ foras exivit per evagationem, revertatur ad Deum per devotam introversionem. Nam & ipsa mentis intentio in aliam intentionem ducta voluntatem secum trahit de uno in alium affectum, de psalmodia scilicet ad lectionem, de lectione ad orationem. Significat versus boni operis fructum, debetque statum notare vel Officii, vel temporis. Officii status indicatur, cum exempli gratia de Virginibus cantamus, *Diffusa est gratia in labiis tuis*: vel de Confessoribus, *Iustum deduxit Dominus per vias rectas*: aut de Martyribus, *Gloria, & honore coronasti eum*: sive de Apostolis, *In omnem terram exivit sonus eorum*. Status autem Officii in his versibus apparet, quos horis diurnis frequentamus. Primo enim mane Deum precamur, ut virtute brachii sui adjuvet nos ad operandum, & liberet de insidiis, quæ paratæ sunt contra nos, dicentes, *Exurge Domine adjuva nos, & libera nos propter nomen tuum*. Hora tertia dicimus versum, *Adjutor meus esto Deus, ne derelinquas me*; ut qui adjuvit nos usque ad hanc horam, auxilium suum proroget, donec ad meridiem, in quo ipse pascitur perveniamus. Hora sexta cum Sol in auge ferventissimum ardorem diffundit in terram, devotorum hominum perfectio demonstratur, quorum fervor ita divino igni conjunctus est, ut ab ipso pascantur & illustrentur, nihilque eis desit, ut ait Apostolus, *Omnia possum in eo qui me confortat*: idè

canimus, *Dominus regit me, & nihil mihi deerit in loco pascue, ibi me collocavit.* Sed quia hora nona per solis declinationem fervoris diminutio, & tentationes ingruentes designantur, ab illis petimus liberari dicentes, *Ab occultis meis munda me Domine & ab alienis parce servo tuo.* Sic in Vesperis vespertinam orationem commemoramus, & in Completorio custodiam Domini propter timores nocturnos postulamus. Longi operis esset omnium versuum rationem describere, cum id præsertim eleganter præstiterit Amalarius Fortunatus.

II. Dicitur versus clara, & acuta voce, ut eo audito excitentur pigri, & revertantur ad cor. Dicitur noctu ante lectiones, ut qui psallendo laboravit, sedeat jam, & requiescat, & ad lectionum doctrinam vigilantè audiendam elevetur, ne fortè sedenti importuna irrepit dormitatio. Dicitur singulis horis diei ante collectam, sive orationem, quia scriptum est, (a) *Ante orationem prepara animam tuam.* Paucos reperias, qui solliciti sint omni custodia servare cor suum, & conscientiam semper immaculatam exhibere, ideo necesse est maculas diluere subintrantes, quia dicit Psalmus, (b) *Iniquitatem si aspexi in corde meo: non exaudiet Dominus.* Hoc nimirum admonet versus orationi præmissus, ut quicquid minus est fervoris, humilitas suppleat puræ confessionis. Si confiteamur peccata nostra, si miseras exponamus, ignoscet nobis Deus, quia benignus, & misericors est. Idcirco post versum subdunt Monachi *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison*, nam quid oremus sicut oportet nos nescimus, nisi spiritus qui postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus, adjuvet infirmitatem nostram: Electorum mentes, ait (c) Laurentius Justinianus, si quas in se præsentis vitæ cogitationes inveniunt, pœnitentiæ ardore consumunt, nec cogitationes suas extra se dilatari permittunt; sed eo se districtius in seipsos colligunt, quo ferventius assistere

a Eccli. 18. 23. b Psalm. 65. c Laur. Just. ligni vitæ de orat. c. 3.

a
§IO DE SINGULIS PARTIBUS
ante Deum per orationis studium disponunt : quia
revera absque confusione Deo vacare non potest , qui
extra se mente inaniter extiterit dilatatus. Etiam ante
Cantica Evangelica versibus præparamur , quia & mo-
dum orationis habent , & altissimam continent do-
ctrinam , quam nec corde percipere , nec moribus ex-
primere possumus , nisi doceat nos veritas , illa in-
quam veritas quæ dicit , Ego sum via , veritas & vita.
Unde & ipsa Cantica stando cantamus ; quia parati sem-
per esse debemus ad currendam viam mandatorum Dei
per semitas Evangelii , sicut scriptum est , (d) *Paratus
sum , & non sum turbatus , ut custodiam mandata tua.*

§. XIV.

DE LECTIONIBUS.

*Antiquitas , utilitas , & excellentia sacrarum lectionum. Ri-
tus lectionum explicatur. De benedictionibus. Cur Prelatus
Domnus , & non Dominus nuncupetur. Dicta quadam
obiter de hac voce. Sacra Scriptura cur difficilis.*

I. **I**N sacris libris linguaque , & mente frequenter
*Versare : aut etenim donat Deus ista laborum
Præmia , ut absconsa lucis mens sedula quiddam
Conspiciat : vel certè istinc ea commoda carpit ,
Ut per sancta Dei capiat præcepta dolorem :
Aut quod postremum est , animos hæc lectio rebus
Abstrahit à fluxis studia ad meliora vocatos.*

Sic canit (a) Gregorius Nazianzenus. Sacrarum enim
lectionum usus ita interiorem hominem illustrat , ut
meritò Davidicum illud usurpare possit , (b) *Lucerna
pedibus meis verbum tuum , & lumen semitis meis.* Lumen
animæ , inquit (c) Cæsarius Arelatensis , & cibus æ-

d psalm. 118. *a* Greg. Naz. carm. de lib. sac. Scrip. *b* psalm. 118. *c* Cæsari
Hom. 29.